

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Statutární město České Budějovice**, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 1/1, České Budějovice, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 57 A 21/2020,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Českých Budějovicích Mgr. et Mgr. Bc. Petr Jiřík **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 57 A 21/2020.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) pod sp. zn. 57 A 21/2020 namítl podjatost soudce tohoto soudu Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jiříka rozhodujícího předmětnou věc v tříčlenném senátu v souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu a navrhl jeho vyloučení z projednávání věci. Dále žalobce namítl taktéž podjatost jiné soudní osoby, a to JUDr. Barbory Kořenářové (asistentky předsedkyně senátu Mgr. Heleny Nutilové). V případě obou osob žalobce odůvodnil jejich tvrzenou podjatost tím, že *„(za netržní nájemné) užívají byty z majetku žalované veřejné korporace, čímž nutno pochybovat o jejich (objektivní) nestrannosti“*.

[2] Soudce Jiřík se k námitce podjatosti vyjádřil tak, že se necítí podjatý, neboť nemá žádný osobní vztah k projednávané věci ani k žalobci. Uvedl, že není uživatelem ani nájemcem žádné nemovitosti, která by byla ve vlastnictví Statutárního města České Budějovice ani jiné s ním provázané instituce.

[3] Námitka podjatosti není důvodná.

[4] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou „soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k

vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

[5] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí díť výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Reálné pochybnosti o podjatosti soudce tak s ohledem na výše uvedené může vyvolat pouze konkrétní tvrzení žalobce týkající se vztahu soudce k projednávané věci, jejím účastníkům či zástupcům. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení žalobce nevzbuzující ani pochybnosti o porušení nestrannosti a nezávislosti soudce.

[7] Žalobce tvrdí, že soudce Jiřík užívá byt v majetku žalovaného (Statutárního města České Budějovice). Toto své prohlášení však ničím nedokládá a nenavrhuje žádný důkazní prostředek, jímž by jej bylo možné prokázat; daná skutečnost přitom nevyplývá z listin založených v soudním spise, ani není veřejně známá. Jestliže za této důkazní situace soudce ve svém vyjádření uvádí, že tomu tak není (tedy že neužívá žádnou nemovitost ve vlastnictví žalovaného, resp. jakékoli jiné s ním provázané instituce), není důvod takovému jeho prohlášení nevěřit. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že vztah soudce Jiříka k účastníkům řízení (žalovanému) nebyl s ohledem na výše uvedené shledán; kasační soud proto dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby byl vyloučen z projednání a rozhodnutí předmětné věci.

pokračování

[8] O námitce pojatosti vznesené žalobcem proti asistenci předsedkyně senátu Nejvyšší správní soud nerozhodoval. Podle § 8 odst. 2 s. ř. s. z obdobných důvodů, jako jsou uvedeny v § 8 odst. 1 s. ř. s., může být vyloučena i jiná osoba, která se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci soudu (soudní osoba). Podle § 36a odst. 4 a 5 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) platí, že asistent soudce krajského soudu vykonává jednotlivé úkony soudního řízení z pověření soudce, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo rozvrh práce. Asistent soudce je přitom oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky; na jeho postavení se přiměřeně použijí ustanovení upravující postavení vyšších soudních úředníků. Z těchto ustanovení tedy zjevně plyne, že je možné uplatnit též námitku podjatosti asistenta soudce krajského soudu. Podle § 8 odst. 5 in fine s. ř. s. nicméně platí, že je-li namítána podjatost soudní osoby (tedy jiné osoby než soudce), rozhodne o této námitce senát daného krajského soudu po vyjádření dotčené soudní osoby (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2020, č. j. Nao 48/2010 – 49). Bude tedy namístě, aby o námitce podjatosti vznesené vůči asistentce JUDr. Kořenářové rozhodl sám příslušný senát krajského soudu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu